

Deze bespreking komt betrekkelijk laat. Nu gaat geen enkele van de in de bundel beschreven veranderingen zo snel dat deze bespreking als mosterd na de maaltijd komt, maar het onderzoek van de beschreven verschijnselen is inmiddels ongetwijfeld weer verder voortgeschreden.

Bibliografie

- Hinskens 2004 – F. Hinskens: *Nieuwe regenboogkleuren. Jonge typen niet-standaardtaal en hun taalkundig belang*. Oratie, Letterenfaculteit, Vrije Universiteit, Amsterdam, 2004. Elektronische versie op <http://www.meertens.knaw.nl/medewerkers/frans.hinskens>
- Kloeke 1951 – G.G. Kloeke: *Gezag en norm bij het gebruik van verzorgd Nederlands*. Amsterdam, 1951.
- Rosenboom 2005 – Thomas Rosenboom: *Denkend aan Holland*. Amsterdam, 2005.

Frans Hinskens

What is Morphology? / Mark Aronoff & Kirsten Fudeman. Oxford: Blackwell Publishing, 2004. – 257 p. (Fundamentals in linguistics 1)

ISBN 0-631-20318-4 Hb Prijs: £ 50,-
ISBN 0-631-20319-2 Pb Prijs: £ 16,99

In een nieuwe reeks 'Fundamentals of Linguistics' van Blackwell verscheen als eerste een inleiding in de morfologie van Mark Aronoff en Kristen Fudeman. De reeks mikt op beginnende studenten, specialisten in andere deelgebieden en geïnteresseerde niet-linguïsten. Aronoff behoeft uiteraard geen introductie als erkend specialist en één van de meest geciteerde morfologen van dit moment. Fudeman is een jonge taalkundige die in 1999 promoveerde aan Cornell University met een studie over de morfologie en syntaxis van het Balanta, een Atlantische taal uit Senegal.

Het boek is niet de zoveelste inleiding in zijn soort; de auteurs zelf merken ook op dat het in twee opzichten afwijkt van wat je van een 'normale' inleiding als deze zou verwachten. Allereerst is het geen inleiding in een of ander theoretisch kader. Aronoff en Fudeman proberen theoretische controverses en technische kwesties zoveel mogelijk uit de weg te gaan en zich te richten op taalbeschrijving, analyse en enkele fundamentele kwesties die de aandacht vragen van elke morfologische theorie. We krijgen in het boek dan ook nooit een of andere verklaring in een of ander theoretisch jasje voorgeschoteld, maar in plaats daarvan krijgen we observaties en generalisaties en bespreken de auteurs een aantal

centrale begrippen zoals morfeem, lexeem, affix, inflectie, derivatie, etc. die ons helpen bij het in kaart brengen van die observaties. Natuurlijk is het zo dat geen enkele beschrijving zonder theorie kan, maar de gehanteerde noties en begrippen zijn dermate algemeen dat (vrijwel) elke morfologische theorie er gebruik van zal (moeten) maken.

Het tweede opvallende aspect van het boek is dat elk hoofdstuk wordt afgesloten met een paragraaf waarin het thema van het hoofdstuk wordt geïllustreerd aan de hand van feiten uit het Kujamaat Jóola, een taal die gesproken wordt in Senegal (zo'n 190.000 sprekers) en die behoort tot de Atlantische taalfamilie waartoe bijvoorbeeld ook het Balanta, het Wolof en het Fula behoren. Zo krijgen we als lezers met elk hoofdstuk een dieper inzicht in het morfologische systeem van één taal die een bijzonder rijke morfologie kent en bovendien wordt het thema van het hoofdstuk (inflectie, het lexicon, derivatie, de relatie tussen morfologie en fonologie etc.) zo op een bijzonder aardige manier geïllustreerd. Daar komt bij dat de lezer het door Aronoff en Fudeman geïntroduceerde begrippenapparaat ziet toegepast op een andere taal dan het Engels.

Mijns inziens is er nog een derde niet door de auteurs genoemd opvallend aspect aan dit boek, namelijk de toon en stijl waarmee het onderwerp morfologie wordt benaderd. Het boek is geschreven in een luchtige stijl en voortdurend is er een ondertoon van enthousiasme en, ik zou haast zeggen, vrolijkheid aanwezig. De lezer wordt van het begin af aan uitgenodigd zelf observaties te doen over de woordvorming die je op straat kan tegenkomen (opschriften) en zelf na te denken over wat die observaties zouden kunnen vertellen over de morfologie van een taal en de morfologische component van het menselijk taalvermogen. Af en toe wordt de tekst onderbroken door kadertjes die de speelsheid accentueren waarmee Aronoff en Fudeman morfologie bekijken. De lezer wordt bijvoorbeeld opgeroepen om een lijst aan te leggen van woordvormingseigenaardigheden en die op te sturen naar de auteurs. Soms bevatten ze additionele oefeningen waarvan de oplossing op de volgende bladzijde staat vermeld (als was het een soort quiz); en soms geven ze een rijtje voorbeelden van een verschijnsel dat in de tekst wordt genoemd.

Het boek beslaat 8 hoofdstukken. In het eerste hoofdstuk 'Thinking about Morphology and Morphological Analysis' bieden Aronoff en Fudeman hun geloofsbriefjes aan. Ondanks het feit dat het boek geen introductie is in een bepaald theoretisch kader, hebben Aronoff en Fudeman

toch een aantal uitgangspunten die hun grondhouding bepalen: allereerst, het besef dat talen van elkaar verschillen. Aronoff en Fudeman menen dat er een Universele Grammatica is, toch willen ze benadrukken dat morfologische theorievorming en analyse moeten wortelen in een degelijke taalbeschrijving. Daarnaast menen Aronoff en Fudeman dat de morfologie een op zichzelf staande component van de grammatica is, gescheiden van de fonologie en de syntaxis. En, kenmerkend voor de geest die het boek ademt, is het laatste, methodologische, uitgangspunt: 'anything goes'. De auteurs benadrukken dat relevante data verzameld kunnen worden met een scala van methodes. Of het nu het gebruik van een woordenboek, de oordelen van moedertaalsprekers, geschreven grammatica's, experimentele middelen, of statistische gegevens betreft, alles dat maar iets zou kunnen zeggen over de morfologie, moet ruim baan krijgen.

In 4 hoofdstukken komt de relatie tussen de morfologie en andere componenten van de grammatica aan de orde; in volgorde de fonologie (hoofdstuk 3), het lexicon (hoofdstuk 4), de semantiek (hoofdstuk 5) (overigens het kleinste hoofdstuk) en de syntaxis (hoofdstuk 7). Hoofdstuk 6 is geheel gewijd aan inflectie en hoofdstuk 8 gaat over productiviteit. De vrijheid aan onderzoeksmethodes die Aronoff en Fudeman zo nadrukkelijk belijden in hoofdstuk 1 weerspiegelt zich in de veelheid aan soorten onderzoeksresultaten die de auteurs behandelen. Zo is het aardig om te zien dat in het hoofdstuk over productiviteit psycholinguïstische onderzoeksresultaten van Aronoff & Schvaneveldt (1978), en Anshen & Aronoff (1988) staan naast resultaten van statistische onderzoeksmethodes van Baayen (1992) en neurolinguïstische onderzoeksresultaten van Jaeger et al. (1996). De auteurs lijken te willen benadrukken dat morfologie steeds meer een interdisciplinaire onderneming wordt.

Aronoff en Fudeman hebben een schitterende inleiding in het vakgebied geschreven. Het boek leest als een trein. Het is helder en grappig zonder dat het ooit flauw wordt en bevat lastige oefeningen die de serieuze student echt uitdagen. Al met al een prachtig boek voor een morfologiecursus op bachelor- of zelfs master-niveau.

Bibliografie

- Anshen & Aronoff 1988 – F. Anshen & M. Aronoff: 'Producing morphologically complex words'. In: *Linguistics* 26 (1998), p. 641-655.
- Aronoff & Schvaneveldt 1978 – M. Aronoff & R. Schvaneveldt: 'Testing morphological productivity'. In: *Annals of the New York Academy of Sciences* 318 (1978), p. 106-114.
- Baayen 1992 – H. Baayen: 'Quantitative aspects of morphological productivity'. In: Geert Booij en Jaap van Marle (eds.): *Yearbook of Morphology 1991*. Dordrecht: Kluwer, 1992, p. 109-149.
- Jaeger et al. 1996 – J.J. Jaeger, A.H. Lockwood, D.L. Kemmerer, R.D. Van Valin jr., B.W. Murphy and H.G. Khalak: 'A positron emission tomographic study of regular and irregular verb morphology in English'. In: *Language* 72 (1996), p. 451-97.

Jan Don